

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1894—1899

HASLEV PRIVATE REALSKOLE

VED

OLAF LANGE
SKOLENS BESTYRER

1899

JUL. GJELLERUP, KØBENHAVN

ADNRAD -ØRSBENS BOSTYKKERI I KOLDING VED H. P. WARDEG.

Byg da Nordens Skole
til en Tempelgaard,
hvor de kan sig sole
i den lyse Vaar!
i hvis Søjlegange
— Rendebanen næst —
Arbejdstimer lange
glide som en Fest.

Plads for Aandens Rige,
Plads for Haandens Stræb!
Plads for Dreng og Pige,
for de mindste Næb!
Frit mod Bjergets Tinde
Udsigt viden om --
men der inderst inde:
Hjertets Helligdom!

Chr. Richardt.

Efter at Grev Moltke Bregentved og Haslev-Freerslev Sogneraad havde lovet at ville støtte en Realskole i Haslev med aarlige Tilskud paa henholdsvis 1000 og 500 Kr. i de første 5 Aar, oprettede jeg Haslev private Realskole, og efter at det var lykkedes mig at leje nogle Lokaler, der egnede sig til Skolebrug, indviedes Skolen d. 13. November 1894 med en lille Højtidelighed, til hvilken Medlemmerne af Sogneraad og Skolekommission, de indtegnede Børn og deres Forældre samt alle, der havde Interesse for Skolen, vare indbudte. Skønt det var meget daarligt Vejr med Storm og Regn, var det ikke faa, der viste Skolen den Ære at overvære Indvielsen.

Da vi havde sunget »Dejlig er Jorden« udtalte jeg omtrent følgende:

En af Bjørnstjerne Bjørnsons Fortællinger begynder saaledes: Øjvind hed han og græd, da han blev født, men alt da han sad paa Moders Fang, lo han, og naar de tændte Lys paa om Kvælden, lo han, saa det sang!« Som det gik Øjvind, saaledes gaar det ethvert Menneske, med Graad komme vi til Verden, men Graaden varer kun kort, Smilet faar Overhaand, og ud af alle disse klare funkende Barneøjne, som vi se omkring os, lyser et: »Dejlig er Jorden!« — Hvor straalere et Barn ikke af Glæde ved enhver Lysfornemmelse, hvor er det ikke optaget af enhver Lyd, det hører, hvor ihærdigt tager det ikke fat for at øve sine Kræfter. Allerede straks det er kommet til Verden, begynder det at sprælle med Benene, og naar det kan sidde op, hvor kan det da ikke sidde og dunke og hamre, puste og stønne over et Arbejde, som vi andre kunne finde aldeles meningsløst, men som fryder Barnet, fordi det er den eneste Maade, paa hvilken det kan udtrykke sin Livslyst og Virketrang. Ufortrødent kan det blive ved, og det viser sig da tilsidst, at dets Arbejde ikke

har været saa meningsløst, som vi store og »kloge« antog. Den lille Haand, der før tog saa kejtet paa alt, den tager nu helt fornuftigt fat, den kan ligefrem bruges til at støtte og gribe for sig med, ja det bliver endog Barnet muligt at forandre Stilling, saa det bedre end hidtil kan se og høre, hvad det vil; ogsaa over Benene faar det mere og mere Herredømme, og snart lærer det at krybe og endelig at gaa; hvor vidt var det naaet, hvis det ikke saa utrætteligt, de Tusinder af Gange, havde øvet sin Haand og sin Fod, og hvor kunne ikke vi store og særlig vi Forældre og Skolemænd lære af Barnets første, famlende, men ihærdige Forsøg!

Og senere! Hvor skal da Barnet ikke spørge? Hvorfor er det saaledes, og hvorfor er det saaledes? Hvorledes laver man det, hvoraf kommer det o. s. v. o. s. v. i det uendelige. Hvor finder det ikke Livet dejligt, og hvor lykkeligt er det ikke ved at faa Besked!

Fortæl det om Vorherre, fortæl om Hest og Ko,
alt er det lige underfuldt og lige let at tro!

Hvor er det ikke dejligt at iagttage denne Interesse, denne Trang til Kundskab, i hvilken man ser *Mennesket* udvikle sig, og gennem hvilken der ogsaa lyder et: »Dejlig er Jorden!« — Men hvor dejlig denne Spørgetrang end i og for sig er, saa kan den blive noget besværlig; Fader har travlt med sin Handel, sit Haandværk, sit Landbrug eller sine mange offentlige Bestillinger, medens Moder har travlt i Køkken og Bryggers. Her er det da, at Skolen træder til og tilbyder sin Hjælp. Den vil ikke tage Børnene fra Forældrene — disses skønneste og bedste Timer ere sikkert de, i hvilke de leve sammen med deres Børn —, men kun i den Tid, da Forældrenes Arbejde forhindrer dem i at tage sig af Børnene, af deres Opdragelse og Udvikling, vil den overtage dette Arbejde, besvare en Mængde af Barnets Spørgsmaal, vække det til at stille nye, søge at klare dets Begreber, ordne de rigtige og rette de forkerte. Og gennem hele Undervisningstiden maa Skolen tage sig af Modersmaalet. Det skorter ikke Barnet paa Tanker, men dets Ordforraad er ikke stort, og det falder det derfor vanskeligt at udtrykke sig klart og i saadanne Former, som Sproget har eller er i Færd med at fastslaa. Gennem hele Barnets Skoletid maa der arbejdes paa Mo-

dersmaalets Udvikling, saa at det ikke alene lærer baade mundtligt og skriftligt at udtrykke sine Tanker i et klart og rent Sprog, men ogsaa gennem Kendskabet til vore store Digteres ypperste Arbejder faar Øre for Modersmaalets Rigdom og Skønhed. — Gennem Regningens Behandling af Rum- og Talforhold skærpes Tænkningen og Dømmekraften, ligesom Barnet vænnes til Nøjagtighed og tvinges til at øve sin Hukommelse og Indbildningskraft. Og Skolen tager Barnet ved Haanden og fører det ud i Naturen, lader det beundre den Skønhed, der her giver sig til Kende, saa at det maa sande, at end ikke Salomon i al sin Herlighed var klædt som Liljerne paa Marken, og den lader det skimte den Visdom, der aabenbarer sig i Dyrenes og Planternes Liv. Og i Aanden føres det til fremmede Lande, hvor det gøres bekendt med en fremmedartet Natur, hvad enten det nu er Grønlands Ismarker eller Tropernes Urskove, den russiske Tundra, Alpernes Gletschere eller Afrikas og Asiens Ørkner. Samtidig faar det aabnet Blikket for Vekselvirkningen mellem Naturen og Mennesket, det faar et lille Indblik i Menneskesamfundene i de forskellige Lande og under de forskellige Himmelstrøg, det ser Nomaden flakke om med sine Kvæghjorder paa Mellemasiens Stepper, det ser Kinesernes ejendommelige, stagnerede Kultur, og det følger Indianeren paa hans Ridt over Prærien og hans lydløse Vandring gennem de tætte Skove. Det lærer Mennesket at kende paa forskellige Kulturtrin og faar ogsaa Øjet op for den store Forskel, der gør sig gældende mellem de højst kultiverede Folk, mellem Englændere og Franskmand, Tyskere og Italiener, Hollændere og Danske.

Og mere endnu. Skolen skal ogsaa aabne dets Blik for Udviklingen ned gennem Tiderne, saa det kan komme til at leve sammen med de store Personligheder fra svundne Tider, følge dem gennem Kampene til Sejrene, lide med dem og juble med dem og lære, ikke alene hvad den enkelte store Personlighed, men hvad et helt Folk kan sætte ind paa en stor Sag. Og det skal føres frem til vor egen Tid og lære, hvorledes det selv er en Del af hele den store Organisme, der hedder Samfundet, og hvorledes det er dets Pligt at bidrage sit til Højnelsen og Løftelsen af dette Samfund. Ser det saa med det rette Blik paa

alle de forskelligartede Opgaver, der rejse sig i Nutiden, da vil det føle Glæde ved at faa Lov til at arbejde med paa disse Opgavers Løsning, og da vil det ogsaa istemme den Sang, vi nylig sang: »Dejlig er Jorden!«

Men vi nøjedes ikke med at synge: »Dejlig er Jorden!«; vi tilføjede: Prægtig er Guds Himmel. Jo ældre vi blive, des tydeligere ville vi opdage alle de Fejl, der klæbe ved denne dejlige Jord. Ligesom det gaar ude i Skoven, at vi ikke kunne glæde os over de fine, nysudsprungne Bøgeblade uden samtidigt at opdage, at Ormen har sat sit Mærke i dem, saaledes gaar det ogsaa i Menneskelivet. Ved Siden af alt det store og gode, der kan begejstre os, finde vi ogsaa saa meget daarligt, at vi let kunne miste Modet og tilsætte vor Tro paa det gode og ædle og mene, at alt kun er Egennytte og Beregning, smaalig Ærgerrighed eller snæversynet Bagvadskelse. Men ogsaa her skal Skolen tage Barnet ved Haanden og lægge en Grund, som det kan bygge videre paa, saa at det, naar en Gang senere Ungdomsillusionerne briste og Anfægtelserne komme, véd, hvor Hjælpen er at finde. Den, der har det rette Syn paa Livet, vil ikke undre sig over alt det forkerte, han ser omkring sig, han vil heller ikke faa saa travlt med alle de andre, da han ser saa meget forkert hos sig selv, han véd, at Verden ved Syndefaldet er kommen til at ligge i det onde, men han véd ogsaa, at der er Frelse fra Synden i Troen paa Jesus Christus. Dette Liv er ikke Tilværelsens Afslutning, men netop dens Begyndelse, og det skulde føres saaledes, at det kunde blive Indledningen til et herligt og saligt Liv i en ny og bedre Verden, af hvilken alt ædelt og godt her paa Jorden er som svage Genskin. Saaledes bliver det da Skolens Opgave at opdrage en Slægt

med Øjet som det skabtes, himmelvendt,
lysvaagent for alt stort og skønt heneden,
men med de dybe Længsler velbekendt,
kun fyldestgjort ved Glans fra Evigheden.

Med faa Ord har jeg peget paa, hvad der er enhver Skoles Opgave; men naar vi i Dag indvie en Realskole her i Haslev, da er det jo, fordi der har vist sig Trang til en Skole, der, samtidig med, at den løste den nævnte Opgave, meddelte sine Elever det bestemte Fond af Kund-

skaber, der fordres til den saakaldte Præliminæreksamen. Det er jo saaledes, at Tiderne blive vanskeligere og vanskeligere, stedse stille større og større Krav til os alle. Nu kunne jo ingen Forældre vide, hvorledes Livet vil stille sig for deres Børn, men have disse gode Skolekundskaber, da have de deri en Skat, som ingen kan tage fra dem, og som vil komme dem til Gode, hvilken Livsstilling de saa end vælge. Det er derfor ikke saa underligt, at Forældre, der jo altid tænke paa at gøre det godt for deres Børn, gerne ville give disse en solid Grundvold af gode, almene Kundskaber. En saadan faa de nu netop ved Uddannelsen til den saakaldte *Præliminæreksamen* eller rettere *alm. Forberedelseseksamen*, der danner en passende Afslutning paa almindelig god Skoleundervisning. I hvor høj Grad Præliminæreksamen er en almindelig Forberedelseseksamen ser man maaske bedst deraf, at det i saa mange Tilfælde i det praktiske Liv, hvis det ikke ligefrem fordres, saa dog ønskes, at de unge, der søge særlig Faguddannelse, først have Præliminæreksamen. Der er da ogsaa flere og flere, der tage denne Eksamen, og Realskolebevægelsen har taget et betydeligt Opsving i de sidste 10 til 15 Aar. Der er saaledes for Tiden 130 eksamensberettigede Realskoler her i Landet, og aarlig tage 1200 unge Mennesker af begge Køn Præliminæreksamen.

Man kunde maaske mene, at det var alt for mange, der tog denne Eksamen, og det vilde det jo ogsaa være, hvis det var Meningen, at de, der havde alm. Forberedelseseksamen, skulde fortsætte ad den studerende Vej; men det er det jo ikke. Den skal netop dygtiggøre til al praktisk Gerning. Denne kan nemlig ikke undvære Kundskaberne, og jeg skal anskueliggøre dette ved et Eksempel. Den danske Landbostand staar i dette Øjeblik som en af de dygtigste i Verden. Skønt Landbruget ifølge sin Natur maa være langsomt i Vendingen, har det dog i de sidste Aar med en forbavsende Hurtighed rettet sig efter Øjeblikkets Krav og er gaet over fra een Driftsform til en anden. Hvor skulle vi nu søge Grunden til denne Dygtighed? Den ligger sikkert ikke alene i de fortræffelige Landbrugsskoler, vi nu have, men ogsaa i den danske Almueskole og den dygtige Stab af Lærere, der sidder rundt omkring i Landet og virker i Oplysningens Tjeneste.

Uden nogen almen Oplysning hos Landbostanden havde sikkert Landbohøjskolens og alle Landboskolernes Arbejde været forgæves, eller tror man, en Docent Fjord eller en Prof. Segelcke i et Land som Rusland havde kunnet udrette det, som de have udrettet her hjemme? Men saa sandt det er en forholdsvis god Oplysning hos den danske Landbostand, der har dygtiggjort den til nogenlunde at modstaa de ugunstige Tider, saa sandt er det ogsaa *forøget* Oplysning, der skal sætte den opvoksende Slægt i Stand til at gaa de daarlige Tider i Møde. Og blive Tiderne værre for den danske Handelsmand, Haandværker eller Industridrivende, da er der intet andet Middel til at møde dem med en netop forøget Oplysning. For et Par Dage siden aabnedes Københavns Frihavn. Det er et stort Foretagende, der her er fuldendt, og det vidner om Driftighed og Energi til at udvikle Landets Erhvervsliv og modarbejde den Fare, der truer os fra Nord-Østersøkanalen; men nu gælder det om, at den opvoksende Slægt benytter de unge Aar til forøget Tilegnelse af Kundskaber, saa den med Dygtighed kan benytte sig af det Arbejde, der her er gjort. Der arbejdes da ogsaa mere og mere paa, at vore unge Handelsfolk kunne faa en bedre Uddannelse, men førend de kunne faa de mere faglige merkantile Kundskaber, forlanges det i Reglen, at de have alm. Forberedelseseksamen. Hvad Haandværkerne angaar, da kunde man maaske mene, at naar et ungt Menneske først skal tage Præliminæreksamen, bliver han for gammel til at komme i Lære. Men har han taget Eksamen i 16 Aars Alderen, kan han blive Svend, naar han er 20, og dette er saa langt fra en Ulykke, at de fleste Haandværkere sikkert vilde betragte det som en Vinding, ikke alene for hele Standen, men først og fremmest for den unge Mand selv. Men bliver alm. Forberedelseseksamen saaledes til Gavn for *enhver* Landmand, Handelsmand eller Haandværker, saa vil der aldrig blive for mange, der tage denne Eksamen!

Der er kun eet, vi maa passe paa, og det er, at den, der har taget Præliminæreksamen, endelig ikke tror, at han er for »fin« til at begynde fra neden paa et praktisk Erhverv. Tværtimod! Han skal sætte en Ære i den saakaldte praktiske Gerning, og han skal netop ved sine Kund-

skaber hæve og udvikle det Fag, han arbejder i, saa det kan blive til Gavn for ham selv, til Velsignelse for dem, der ere knyttede til ham, og til Ære for hans Fædreland. Det er da ogsaa en glædelig Kendsgerning, at *Flertallet* af Præliminarister gaar over i praktisk Virksomhed, til Handel, Haandværk, Landbrug, Søvæsen o. s. v.* 13 pCt. have benyttet Eksamen for at faa Adgang til Post-, Told-, Telegraf- og Jærnbanevæsen, medens 10 pCt. efter endt Eksamen have betraadt den studerende Vej. Det er at haabe, at Procenttallet af de sidste maa formindskes. Studenter har Danmark nok af, og et Studenterproletariat er en Ulykke for et Land. Det er ogsaa forkert at mene, at alle de saakaldte gode Hoveder absolut skulle »til Bogen«. Som om der ikke i lige saa høj Grad fordres gode Hoveder til de praktiske Erhverv!

Naar der nu er saa mange eksamensberettigede Realskoler i Landet og over 1200 unge Mennesker, der aarlig tage alm. Forberedelseseksamen, da ere disse Tal ikke alene et godt Udtryk for Tidens Trang til stigende Oplysning og Dannelse, men de ere ogsaa Bevis for, at Realskolen løser sin Opgave paa en sund og god Maade, saa at dens afsluttende Eksamen virkelig har Betydning i det praktiske Liv og ikke er en Eksamen, der kun findes paa Papiret. Det er da ogsaa min faste Overbevisning, at Realskolernes Virksomhed vil sætte Spor i det danske Erhvervsliv, og i Haabet om, at Haslev Realskole med Ære maa kunne deltage i denne store Gerning, er det, at jeg i Dag aabner Skolen her!

De kunne maaske mene, at det var et underligt Tidspunkt, jeg har valgt. Der er ikke Feststemning der ude i Naturen. Regnen pisker mod Ruden, og Efteraarstormen farer tudende over den nøgne Jord og gennem den bladløse Skov. Men Tidspunktet er maaske ikke saa ilde endda. Vi staa netop foran Aftensædets Tid, foran den Tid, i hvilken man samler sig til det stille Arbejde indenfor Hjemmets fire Vægge. Ogsaa for Skolen forestaar der nu det stille og alvorlige Arbejde, for at vi en Gang kunne naa frem til Høsten. I det vi bede Herren lægge sin Vel-

* Det er værd at ægge Mærke til, at medens 5,84 til 6,91 pCt. af Realskolernes Elever komme fra Landbruget, er mindst 7,70 pCt. af de Elever, der have taget Eksamen, gaaede til Landbruget.

signelse i vor Gerning, saa den kan blive til Gavn for de unge, der betros os, ville vi begynde den med godt Mod, og jeg vil derfor bede Dem med mig istemme den anden af de omdelte Sange:

Altid frejdig, naar Du gaar
Veje, Gud tør kende!

Efter at denne Chr. Richardts bekendte Sang var bleven sunget, besaa de tilstedeværende Skolens Lokaler, hvormed Højtideligheden var til Ende.

Dagen efter Indvielsen begyndte Skolen sin Virksomhed med 14 Elever (Drenge) fordelte i I og II Kl. (5. og 6. Underkl.) og d. 1. Marts 1895 gik Frk. Hansens private Skole ind under Realskolen, ved hvilken Frk. Hansen fra samme Dato blev ansat som Inspektrice for Forberedelsesholdene og Lærerinde i Haandarbejde gennem hele Skolen. Efter at Skolen ogsaa havde faaet nye Elever fra Olstrup, Bregentved og Gisselfeld talte den d. 14. Marts 1895 44 Elever (24 Drenge og 20 Piger) fordelte saaledes:

Forberedelseskl.: 18 (7 Drenge og 11 Piger).

I Kl. (5. Underkl.): 12 (6 Drenge og 6 Piger).

II Kl. (6. Underkl.): 14 (11 Drenge og 3 Piger).

Efter Sommerferien begyndte det nye Skoleaar med 65 Elever; d. 1. Juni 1896 talte Skolen 73 Elever, fordelte i Forberedelseskl., I (5. U.), II (6. U.) og III (I R.); den 1. Juni 1897: 78 Elever, fordelte i Forb., I (5. U.), II (6. U.), III (I R.), IV (II R.) og V (III R.); den 1. Juni 1898: 93 Elever, fordelte i Forb., I (5. U.), II (6. U.), III (I R.), IV (II R.), V (III R.) og VI (IV R.) og d. 1. Juni 1899: 104 Elever (58 Drenge og 46 Piger) ligeledes fordelte i 7 Kl. — For Øjeblikket (den 1. November 1899) tæller Skolen 101 Elever (55 Drenge og 46 Piger), der ere fordelte saaledes:

VI Kl. (IV R.)..... 5 (4 Drenge og 1 Pige).

V Kl. (III R.) 4 (1 Dreng og 3 Piger).

IV Kl. (II R.)..... 16 (10 Drenge og 6 Piger).

III Kl. (I R.) 14 (6 Drenge og 8 Piger).

II Kl. (6. U.) 21 (14 Drenge og 7 Piger).

I Kl. (5. U.) 17 (5 Dreng og 12 Piger).

Forbkl. (2—4. U.) . . 24 (15 Dreng og 9 Piger).

I de 5 Aar, Skolen har bestaaet, har den i det hele været besøgt af 166 Elever (95 Dreng og 71 Piger) og paa de forskellige Kalenderaar fordeler Tilgang og Afgang sig saaledes:

	Tilg.:	Afg.:		Tilg.:	Afg.:
1894 ($1^4/_{11}$ — $3^1/_{12}$):	14		1897	21	9
1895	58	2	1898	24	11
1896	24	21	1899 ($1^1/_{1}$ — $1^1/_{11}$):	25	22

Paa de forskellige Klasser fordeler Tilgang og Afgang sig saaledes:

	2. U.:	3. U.:	4. U.:	5. U.:	6. U.:	I.	II:	III:	IV:
<i>Tilgang:</i>	34	23	28	29	25	14	9	4	
<i>Afgang:</i>	1	4	4	3	8	16	18	3	8

Da mange af de Elever, der ønskedes optagne i Skolen kort efter dens Oprettelse vare blevne temmelig gamle, er Tilgangen til de højere og Agangen fra de lavere Klasser sikkert større, end den herefter vil blive, nu da Skolen har bestaaet i 5 Aar.

Af de 166 Elever, der have besøgt Haslev Realskole, have de 123 været fra *Haslev-Freerslev* Sogn, 10 fra *Broby* pr. Haslev, 7 fra *Testrup* pr. Haslev, 5 fra *Førslev* pr. Haslev, 5 fra *København*, 4 fra *Olstrup*, 2 fra *Hjelmsømagle* pr. Ringsted, 2 fra *Vesteregede*, 1 fra *Acersi* pr. Haslev, 1 fra *Thureby*, 1 fra *Aarløse* pr. Thureby, 1 fra *Gjorslev* (Stevns), 1 fra *Selsø* (Hornsherred), 1 fra *Slagelse*, 1 fra *Everdrup* og 1 fra *Langeland*.

I det hele have altsaa 156 Elever af de 166 været fra Haslev og nærmeste Omegn, kun 10 længere borte fra (København, Gjorslev, Selsø, Slagelse, Everdrup og Langeland).

Spørgsmaalet om, hvilke Samfundsklasser det er, der fortrinnsvis sende deres Børn til os, faar sin Besvarelse i nedenstaaende Redegørelse for Forældrenes Livsstillinger:

Højere Embedsmænd	4.
Mindre Embedsmænd og Bestillingsmænd	9.
Handlende og Næringsdrivende	44.
Haandværkere	39.
Kunstnere	1.
Forretningsførere	14.

Læger og Sagførere	7.
Landbrugere (Herregaardsforp. 5, Gaardm. 18, Husm. 3)	26.
Daglejere og Arbejdsmænd	5.
Mænd i andre Stillinger.....	12.
Enker	5.
	166.

Fællesskole.

Da en lille By som Haslev ikke kan bære baade en Realskole for Drengene og en højere Pigeskole, *gaa Drengene og Pigerne sammen*. Men det har her som andetsteds vist sig, at dette saa langt fra medfører nogen Ulempe, at Fællesundervisningen for Drengene og Piger tværtimod frembyder store Fordele for Opdragelsen og er i høj Grad gavnlig for Børnenes etiske Udvikling. Drengene blive gennemgaaende finere og mere hensynsfulde i deres Væsen, og Pigerne langt mindre tøsedede og pjankede end i Særskolen. Ved selve Arbejdet kunne de lære af hinanden, Drengene kunne af Pigerne lære mere Pligtopfyldelse og Flid, paa den anden Side kunne Pigerne af Drengene lære at bruge deres Øjne noget bedre, naar de færdes ude, og idet de daglig mødes i det alvorlige og solide Arbejde, undgaas netop den Fare, der fremkommer, naar de to Køn *kun* mødes til Leg, Skøjteløb, Baller eller lignende. Der er baade noget naturligt og hyggeligt i, at Brødre og Søstre gaa i samme Skole, og dertil kommer, at Pigerne ikke saa let blive overanstrengte i en Fællesskole som i en ren Pigeskole.

Borgerskoleeksamen.

Er det nu end Idealet, at alle de unge, der besøge en Realskole, slutte med *alm. Forberedelseksamen* (Præliminæreksamen), først og fremmest for at naa den aandelige Udvikling, som denne Eksamen fordrer, saa træder dog tit Virkeligheden hindrende i Vejen herfor, mange kunne ikke yde det Offer, som er forbundet med den forlængede Skolegang, men det maa da erindres, at Skolen ikke *alene* er til for dem, der skulle have Eksamen, *men*

ved hele sit Arbejde lægger an paa ogsaa at være Skole for de mange, der uden at tage Præliminærksamen skulle have en god og forsvarlig Undervisning.

For at alle disse, der forlode Skolen i Konfirmationsalderen, kunne faa saa stort Udbytte af deres Skolegang som muligt, er Undervisningsplanen her ved Haslev Realskole lagt saaledes, at Undervisningen gennem alle Klasserne indtil Udgangen af IV. Klasse danner et afrundet Hele, der afsluttes med en Afgangseksamen, der nærmest svarer til den af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet under 4de Marts 1891 (jvnf. Bekendtg. af 30. Jan. 1899) indrettede *Borgerskoleeksamen*, ved hvilken der aflægges Prøve i Religion, Dansk, Historie, Tysk, Engelsk, Regning, Matematik, Naturlære, Naturhistorie, Geografi, Frihaandstegning, Skrivning og Gymnastik. Fordringerne her ved Skolen ville dog for enkelte Fags Vedkommende blive noget større end til Borgerskoleeksamen. — For at *bestaa* Eksamen, ved hvilken Karakterberegningen er den samme som ved alm. Forberedelseseksamen (Bekendtg. af 30. Jan. 99), forlanges 78 Points og for at *bestaa med Udmærkelse* 135 Points, for Pigernes Vedkommende henholdsvis $82\frac{1}{3}$ og $142\frac{2}{3}$ Points, eftersom disse have 1 Fag (Haandarbejde) mere end Drengene.

Enhver Elev, der forlader Skolens IV Kl. (II R.) efter at have bestaaet ovennævnte Eksamen, faar et Eksamensbevis med Angivelse af, hvilke Karakterer han har faaet i de enkelte Fag. Han har saaledes et Bevis for, at han i sin Barndom har modtaget nogenlunde fyldige Skolekundskaber.

Naar Skolen ikke har den ved Anordning af 4. Marts 1891 og Bekendtg. af 30. Jan. 1899 officielt indrettede Borgerskoleeksamen, kommer det af, at dette er blevet den umuliggjort ved Ministeriets Fordring om, at de Elever, der skulle tage Borgerskoleeksamen, ikke maa gaa sammen med dem, der skulle have alm. Forberedelseseksamen. Allerede i Efteraaret 1896 ansøgte jeg Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Tilladelse til at maatte afholde Borgerskoleeksamen her ved Skolen, men modtog herpaa følgende Svar:

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet,
København, den 2. Marts 1897.

822.

I et hertil indgivet Andragende har Hr. Bestyreren anholdt om Tilladelse til, at Borgerskoleeksamen i Overensstemmelse med Ministeriets Cirkulære af 4. Marts 1891 afholdes ved den af Dem bestyrede Realskole i det kommende Foraar. Efter i denne Anledning at have brevvekslet med Skoledirektionen og den Tilsynsførende med de offentlige og private Realskoler, Professor Müller, skal Ministeriet herved meddele Dem, at saafremt Borgerskoleeksamen indføres ved Skolen, og denne senere hen ønsker tillige at erhverve Ret til at afholde almindelig Forberedelseseksamen, vil De kunne forvente, at der stilles som Betingelse herfor, at Realisterne udskilles fra Borgerskoleeleverne senest ved Indtrædelsen i den Klasse, fra hvilken Borgerskoleeksamen tages.

Om, hvorvidt De herefter fastholder Deres ovennævnte Andragende, forventer Ministeriet at modtage Underretning.

P. M. V.:

A. Asmussen.

Paa Grund af det økonomiske Tryk, under hvilket denne Realskole som alle Landets Realskoler virker, var det umuligt at gaa ind paa at have parallelle Klasser, og der var da ikke andet for end at opgive den officielle Borgerskoleeksamen — med dens Censorapparat o. s. v., men der er ikke foretaget nogen væsentlig Forandring i Skolens Undervisningsplan. Af Hensyn til de mange Elever, der af forskellige Grunde ikke opnaa alm. Forberedelseseksamen, men forlade Skolen efter Konfirmationen, har Skolen ikke kunnet opgive at have en Afslutning i Konfirmationsalderen.

Ved Indførelsen af en Borgerskoleeksamen i Konfirmationsalderen bliver Realskolen *Normalskole*, passende for *alle*.

Først Fællesundervisning uden Hensyn til fremtidig Livsstilling til Konfirmationsalderen. Saa gaa en Del fra med Borgerskoleeksamen. Resten besøger Skolen 2 Aar til og underkaster sig alm. Forberedelseseksamen i en Alder af 15 til 16 Aar. De, der nu ville studere, kunne blive Studenter paa 2 à 3 Aar, i en Alder af 17 til 18 Aar.

Maaske man kunde indvende, at denne Ordning ikke

vilde skaffe os dygtige Studenter, men at denne Opfattelse er forkert, viser den *statistiske* Opgørelse af Udfaldet af Eksaminerne for Femaaret 1889—94. Af 1593 i disse Aar dimitterede Studenter ere nemlig 220 optagne i Skolernes V Klasse *efter* at have bestaaet alm. Forberedelseseksamen. Af disse 220 Studenter have 72,3 pCt. bestaaet Artium med 1ste Karakter, medens af det øvrige Antal, som have gaaet *hele Latinskolen* igennem, kun 66,9 pCt. have opnaaet denne Karakter. Allerede i 1881 har Ministeriet i en Rundskrivelse til Skolerne fremsat Tanken om en naturlig Forbindelse mellem Realskolen og Latinskolen, og i Rigsdagen er i 1890 et Forslag kommet frem i samme Retning. Saa ansete Mænd som Rektor Lefolii i Viborg og afdøde Rektor Berg ved Frederiksborg lærde Skole have begge taget Ordet for en Forbindelse mellem de forskellige Slags Skoler, i hvilke vore Børns Uddannelse foregaar; senest har forhv. Rektor ved Herlufsholms Skole, Hr. Dr. phil. Joh. Forchhammer stillet Forslag om, at det tillades de Realister, der have taget alm. Forberedelseseksamen med alle tre nyere Sprog og have opnaaet et vist Pointstal, *uden Tillægsprøve i Latin* at gaa over i den mat.-naturv. 5. Klasse, deltage i Undervisningen sammen med de studerende, dog saaledes, at Tysk er tvungent Fag, og efter endt Afgangseksamen blive Studenter.

Der er næppe nogen Tvivl om, at det kun er et Tids-spørgsmaal, naar den omtalte Forbindelse mellem Realskolen og Latinskolen af alle vil blive anset for den eneste naturlige.

Som Forholdene nu ere, bliver en Dreng ofte paa Grund af Forældrenes — særlig Mødrenes — Forfængelighed sat til »at studere«, førend man kan have Begreb om, hvorvidt han egner sig dertil eller ej. Saa kan det hænde, at der forløber nogle Aar under lidet lystelige Forhold, til han endelig maa forlade Skolen uden at have faaet Artium. En Mængde Tid er nu spildt paa Latin, Fransk og maaske Græsk, og han har ikke faaet lært noget ordentligt, *ja er aldeles ukyndig i et for det praktiske Liv saa nødvendigt Sprog som Engelsk*.

Og her ere de statistiske Oplysninger gode at faa Forstand af. Af 5003 Elever, som i Femaaret 1882—87 for-

lod de lærde Skoler, blev kun 1356 Studenter, 392 gik ud med IV Klasses Hovedeksamen og 2182 forlod Skolen forinden, medens af Resten 1031 forlod Skolen med alm. Forberedelseseksamen og 42 døde. Altsaa 1356 Studenter mod 2574, som maa nøjes med IV. Klasses Hovedeksamen eller mindre. I det følgende Femaar 1887—92 stiller Forholdet sig paa lignende Maade: 1487 Studenter mod 2802, af hvilke kun *en lille Mindrepart* (489) naaar saa vidt som til IV. Klasses Hovedeksamen.

Disse Misligheder undgaas ved at lade Eleven gennemgaa en vel ordnet Realskole. Magter han ikke meget, nøjes han med Borgerskoleeksamen; viser der sig saa Evner og Lyst, og ere Kaarene til det, kan han tage alm. Forberedelseseksamen, skulde han saa ikke egne sig for det praktiske Liv, men vise særlige Evner til boglig Sysse, kan han gaa den studerende Vej; men hvorledes Forholdene end ere, og hvilke Maal der end naas, saa spildes der hverken Tid eller Kraft.

Dimissionsret til alm. Forberedelseseksamen.

Efter at Skolen havde bestaaet i 3½ Aar, fik den for første Gang Dimissionsret til alm. Forberedelseseksamen ved Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 12. April 1898 og ved Skrivelse af 20. April 1899 er Dimissionsretten bleven fornyet.

Undervisningsplan

med pædagogiske Vink om den Maade, paa hvilken Undervisningen ønskes ledet her ved Skolen.

Religion.

Forberedelseskl. Paa Hold A (c. 70 Timer i et Aar) gennemgaaes mundtligt de bekendteste og letteste Fortællinger af

det gamle og nye Testamente; paa Hold *B* (c. 70 Timer) læses de bekendteste Historier af det gamle, paa Hold *C* (c. 70 Timer) de bekendteste og letfatteligeste Historier af det nye Testamente efter Balslevs Bibelhistorie. Salmer maa ikke læres udenad.

I. Kl. (5. U.) c. 70 Timer. *Brodthagen & Karl Jørgensens* Bibelhistorie forfra til »Rigets Deling«. Mundtligt gennemgaas kristelige Levnedsløb (f. Eks. Hans Egedes eller en andens, hvis Virksomhed er knyttet til et Land, Eleverne kende). For at Eleverne ikke skulle vænnes til tankeløs Fremplapren, maa de ikke lære Salmer, der ligge over deres Faaetevner, saadanne kunne nok synges, men de maa ikke læres udenad.

II. Kl. (6. U.) c. 70 Timer. Samme Bibelhistorie fra »Rigets Deling« til »Jesu Liv fremstillet gennem andre Fortællinger«. — Efter Balslevs Lærebog: Den første Trosartikel og de ti Bud, Luthers Forklaringer læres dog ikke udenad, og af Skriftsteder og Salmer læres kun saadanne, som Børnene fuldt ud kunne forstaa. Mundtligt gennemgaas kristelige Levnedsløb (f. Eks. Luthers.)

III. Kl. (I. R.) c. 70 Timer. Samme Bibelhistorie fra »Jesu Liv fremstillet gennem andre Fortællinger« og ud. Efter Balslevs Lærebog: Den anden Trosartikel og Fadervor; Luthers Forklaringer læres dog ikke udenad, og af Skriftsteder og Salmer læres kun saadanne, som Børnene kunne forstaa. Mundtligt gennemgaas kristelige Levnedsløb (f. Eks. Livingstones eller Gordons.)

IV. Kl. (II. R.) c. 70 Timer. Bibelhistorien repeteres. Efter Balslevs Lærebog: Den tredje Trosartikel og Sakramenterne, og hele Lærebogen repeteres.

Til Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i hele det læste Pensum.

V. og VI. Kl. (III. og IV. R.) hver c. 35 Timer. Det første Aar læses og gennemgaas af det nye Testamente: *Apostolens Gerninger* og mulig et af Pauli Breve, det andet Aar de betydningsfuldeste Begivenheder i *Kirkehistorien*.

Dansk.

Forberedelseskl. Paa Hold *A* (c. 210 Timer) benyttes *H. C. Frederiksens Læsebog I.* til Stavning og Læsning, og de fremmeligste skulle ved Aarets Slutning kunne læse rent overalt i deres Bog, stave alle deri forekommende Ord og kende Skilletegnes Benævnelser. Lærerinden sikrer sig Elevens

Forstaaelse af det læste ved at samtale om det og gøre et lempeligt Forsøg paa at lade Eleven genfortælle det. Der lægges samtidig megen Vægt paa Stavning. En Del af Smaaversene læres udenad. — Hold B. (c. 210 Timer) fortsætter i samme Spor med *Schneekloth: Dansk Læsebog for det andet Skoleaar*, der benyttes til *Oplæsning, Genfortælling* af det læste og *Staveøvelser*, paa hvilke sidste der stadig lægges overordentlig Vægt. Flere af Læsebogens Digte læres udenad. Hver Dag Afskrivning efter Bog paa Tavle. — Hold C. (c. 210 Timer) fortsætter i *Schneekloth: Dansk Læsebog for det tredje Skoleaar*, og der stilles større og større Krav til Stavningen, Læsefærdigheden og Forstaaelsen af det læste. Nogle Digte læres udenad. Hver Dag Afskrivning efter Bog først med Blyant senere med Blæk. I det sidste Halvaar gives der en à to Gange en Udenadstil, idet Eleverne faa Lov til at forberede sig paa et Par Linier i Læsebogen, hvilke de saa Dagen efter skrive som Diktat. Der maa ikke dikteres dem noget, som de ikke have forberedt sig paa. Af *Olaf Lange: Dansk Sproglære i fremadskridende Øvelsesstykker* gennemgaaes de 12 første Stykker.

I. Kl. (5. U.) c. 245 Timer. *E. Keller: Dansk Læsebog for det 4. Skoleaar* benyttes til *Oplæsning, Genfortælling* og *Samtale* om det læste. — 2 Gange om Ugen Afskrivning af et Par Linier af Læsebogen og en Gang om Ugen Diktat af et Stykke, der først er blevet gennemgaaet. — Af *Olaf Lange: Dansk Sproglære* gennemgaaes Stk. 13—29. Flere af Læsebogens Digte læres udenad. Enkelte af H. C. Andersens Eventyr læses og hans *Levnedsløb* fortællles.

II. Kl. (6. U.) c. 175 Timer. *E. Keller: Dansk Læsebog for det 5. Skoleaar* benyttes til *Oplæsning* og *Genfortælling*, og der lægges særlig Vægt paa, at Eleven ikke alene ved den sidste, men ganske særlig ved *Betoning* og *Foredrag* af det læste viser, at han har forstaaet dette. Viser *Oplæsningen*, at Eleven ikke forstaaer det læste, eller læser han et Stykke udtryksløst, maa han ikke alene gøres opmærksom herpaa, *men dels maa en af Kammeraterne, dels Læreren selv vise, hvorledes det skal læses*, hvorefter han maa læse Stykket om. I *Overensstemmelse* med de Vink, Hr. kgl. Skuespiller P. Jerndorff har givet i sit *Foredrag* om »*Oplæsning*« holdes al *Grammatik* og *Interpunktionslære* borte fra *Oplæsningen*, og denne bringes saa meget som muligt i *Overensstemmelse* med det *dannede Talesprog*: der

læses saaledes *de* for det, *di* for de, *ha'de* for havde, *Or'et* for Ordet, *Avlska'l* for Avlskarl, *mai* for mig, *dai* for dig, ligesom der ogsaa ifølge Sanginspektørens Instruksion i Salmer saavel som i verdslige Sange synges *mai* for mig, *dai* for dig, *sai* for sig. Derimod læses der: *jeg, er, kan, skal, vil, til, med, et, og*, ikke: je, e, ka, ska, ve, te, me, æ, aa. — Der maa helst læses vi skal for vi skulle, vi kan for vi kunne. Enkelte Digte læres udenad. — Af *Olaf Lange: Dansk Sproglære* gennemgaas Stk. 30—51. — Hver Uge skrives Diktat. — Et af Inge-manns Arbejder læses, og hans Levnedsløb fortælles.

III. Kl. (I. R.) c. 175 Timer. *E. Keller. Dansk Læse-bog for det 6. Skoleaar* benyttes til Oplæsning, idet der lægges yderligere Vægt paa et frit, udtryksfuldt og naturligt Foredrag. Enkelte Digte læres udenad, og der lægges ogsaa her Vægt paa et naturligt, udtryksfuldt Foredrag. — Af *Olaf Lange: Dansk Sproglære* gennemgaas Stk. 52—73. — Vekselvis Diktat og Genfortælling, en enkelt Gang fri Stil. Et Par af Blichers Noveller læses og hans Levnedsløb fortælles.

IV. Kl. (II R.) c. 140 Timer. *P. B. Fenger Læsestykker I* benyttes til Oplæsning; af *Olaf Lange: Dansk Sproglære* gennemgaas Stk. 74—100.

Vekselvis Diktat, Genfortælling og lette Fristile som Beskrivelser og Breve. — Øhlenschlægers Levned gennemgaas, og nogle af hans Digterværker oplæses. —

Til Afslutningseksamen prøves i Oplæsning af Prosa og Poesi med Prøve i Forstaaelse af det læste samt i simpel Analyse; skriftligt prøves dels ved en Diktat, dels ved en Genfortælling eller en beskrivende Stil, 1 Karakter i mundtlig, 2 Karakterer i skriftlig Dansk, hvilke sidste slaas sammen og regnes dobbelt.

V. Kl. (III. R.) c. 140 Timer. Den samme Læsebog som i foregaaende Klasse benyttes til Oplæsning, medens *Olaf Lange: Øvelsesstykker til dansk Analyse og Tegnsætning* anvendes til Analyse. Af dansk Literatur læses nogle Folkeviser, to Komedier af Holberg, Kærlighed uden Strømper og et Par Digte af Wessel, Brudstykke af »Levned og Meninger« og et Par Digte af Ewald, Kallundborgs Krønike og Uddrag af Labyrinten af Baggesen, et Par større Arbejder af Øhlenschlæger, enkelte Digte samt 1. Akt af »Harald Blaataand og Palnatoke« af Grundtvig og et Par Noveller og Digte af Blicher. Mundtligt gives en kort Oversigt over den tilsvarende Literaturhistorie. Hver anden

Uge skrives en Stil om et historisk, naturhistorisk eller geografisk Emne.

VI. Kl. (IV. R.) c. 140 Timer. Samme Læsebog og de samme Lærebøger som i foregaaende Klasse, og ligesom i denne skrives hver anden Uge en Stil om et historisk, naturhistorisk eller geografisk Emne, som oftest Stile, der have været givne til alm. Forberedelseseksamen. Forskellige Digtværker fra dette Aarhundrede læses og gennemgaas, og mundtligt gives de vigtigste Data og Begivenheder af vedkommende Digtets Liv. —

(I Aar opgives til Ekamen: Af Kæmpeviserne: Tor af Havsgaard, Eline af Vildenskov, Ebbe Skammelsen, Dronning Dagmars Død; af Holberg: Jeppe og den politiske Kandestøber; af Wessel: Kærlighed uden Strømper; af Ewald: Brudstykke af »Levned og Meninger«; af Baggesen: Kallundborgs Krønike; af Øhlenschläger: Hakon Jarl; af Grundtvig: Harald Blaa-tand og Palnatoke (1ste Samtale); af Blicher: Røverstuen; af Ingemann: Holger Danske (Barndom og Ungdom); af Heiberg: En Sjæl efter Døden (1ste Akt) og Nej; af Hertz: Posthuset i Hirschholm og Kedelflikkeren; af Hauch: Søstrene paa Kinnekullen; af Chr. Winther: Henrik og Else og Uddrag af Hjortens Flugt; af H. C. Andersen: Den grimme Ælling; af Fred. Paludan-Müller: Den ottende Kunst samt Brudstykke af Adam Homo; af P. M. Møller: En dansk Students Eventyr (1ste Kap.) af Goldschmidt: Min Onkels Tømmerplads; af Ploug: Et Kys; af Richardt: En Hvalfangst; af Molbech: Ambrosius; af Drachmann: En Strandvadskers Historie.)

Engelsk.

II. Kl. (6 U.) c. 100 Timer. *Jespersen og Sarauw*: Engelsk Begynderbog I. Flere af Bogens Digte læres udenad og lægges ligesom Jul. Schiødt og Thora Goldschmidts store Væg-billeder til Grund for smaa Taleøvelser med Eleverne. —

III. Kl. (I. R.) c. 100 Timer. Paa samme Maade som i foregaaende Klasse fortsættes med *Jespersen og Sarauw*: Engelsk Begynderbog II. —

IV. Kl. (II. R.) c. 100 Timer. — *Brekke*: Engelsk Læse-bog for Mellemkl. Side 13—86. Enkelte af Boysens Digte læres udenad. Grammatikken mundtligt.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i det i denne Klasse læste Pensum (c. 100 Normalsider) ved Op-

læsning og Oversættelse samt i det vigtigste af Sprogets Grammatik og ved Oversættelse af smaa lette danske Sætninger.

V. Kl. (III. R.) c. 100 Timer. Samme Læsebog som i foregaaende Klasse. Side 88—116; 184—234; 242—257. — Flere af Boysens Digte. Løkkes Grammatik. — Versioner efter Hansen og Magnussens Opgaver. Ekstemporallæsning efter Brekkes Læsebog Side 1—13 og 118—184. —

VI. Kl. (IV. R.) c. 100 Timer. Boysens Digte læses ud. Det Pensum, der opgives til Eksamen, repeteres; men samtidigt læses videre i Læsebogen. Version efter Hansen og Magnussens Opgaver.

Ekstemporallæsning efter *Hansen og Magnussen*: »Engelske Læsestykker til Brug ved Ekstemporallæsning«. — Hjemmelæsning efter den engelske Literatur i Skolens Bibliotek.

Tysk.

I. Kl. (5. U.) c. 100 Timer. *Ipsen og Bovien*: Tysk Begynderbog fra Stk. 1 til Stk. 32 med tilsvarende Grammatik. Der lægges Vægt paa en god Udtale. —

II. Kl. (6. U.) c. 100 Timer. Samme Læsebog som i foregaaende Klasse Stk. 33—55 med tilsvarende Grammatik.

III. Kl. (I. R.) c. 100 Timer. *Kapers tyske Læsebog for Mellemkl.* Side 1—37. *Ipsen og Bovien*: Tysk Begynderbog fra Stk. 55 og ud, hvorefter hele Bogen med tilhørende Grammatik repeteres. —

IV. Kl. (II. R.) c. 100 Timer. *Kapers tyske Læsebog for Mellemkl.* Side 37—100. Formlæren efter Kapers tyske Sproglære.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i det i denne Klasse læste Pensum (c. 100 Normalsider) ved Op-læsning og Oversættelse samt i det vigtigste af Sprogets Grammatik og ved Oversættelse af smaa lette danske Sætninger.

V. Kl. (III. R.) c. 100 Timer. Samme Læsebog som i foregaaende Klasse Side 100—167 og 210—230. Efter Kapers tyske Sproglære læses det vigtigste af Syntaksen, idet hver Regel indøves ved Oversættelse af smaa danske Sætninger, der samtidigt atter og atter skulle give Lejlighed til at fæstne den engang læste Formlære, som Verbernes Bøjning, Adjektivernes Deklination, Pronominerne, Talordene og Præpositionerne. — Ekstemporallæsning efter *Olaf Gudme*: Tysk Maanedslæsning.

VI. Kl. (IV R.) c. 100 Timer. Kapers Læsebog fra Side 231 og ud. Hele det Pensum, der opgives til Eksamen, repeteres, men samtidigt læses videre i Læsebogen fra Side 167. Baade Formlære og Syntaks repeteres.

Ekstemporallæsning efter *Olaf Gudme*: Tysk Maanedslæsning. — Hjemmelæsning efter den tyske Literatur i Skolens Bibliotek.

Historie.

Forberedelseskl. Hold B. (c. 70 Timer) de bekendteste af de nordiske Gude- og Heltesagn gennemgaas mundtligt og genfortælles af Børnene. — Hold C. (c. 70 Timer). Efter *Ottosen*: Børnenes Fædrelandshistorie læres forfra til de oldenborgske Konger.

I. Kl. (5. U.) c. 70 Timer. *Ottosen*: Børnenes Fædrelandshistorie læses ud. Gennem alle Klasser skal der lægges Vægt paa, at Eleverne vænnes til at fortælle klart og flydende.

II. Kl. 6. U.) c. 70 Timer. Efter *V. A. Bloch*: Mindre Lærebog i Historie læses Oldtiden (c. 70 Sider.) I ny Lektie maa der aldrig gives mere end 2 Sider for.

III. Kl. (I. R.) c. 70 Timer. Efter samme Lærebog som i foregaaende Klasse læses Middelalderen og den nyere Tid til Frankrig som Kejserdømme 1804 (c. 90 Sider).

IV. Kl. (II. R.) c. 100 Timer. *V. A. Bloch*: Lærebog for Realskoler II. (c. 230 Sider) læses helt igennem, hvorefter det Pensum, der opgives til Borgerskoleeksamen (c. 120 Sider) repeteres. I ny Lektie maa der aldrig gives mere end 3 Sider for, og en daglig Lektie maa aldrig være over 6 Sider.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i det 18. og 19. Aarhundredes Fædrelandshistorie og i Verdenshistorie i Tiden fra den store franske Revolutions Begyndelse.

V. Kl. (III. R.) c. 100 Timer. *V. A. Bloch*: Lærebog for Realskoler I (c. 230 Sider).

Endnu mere end i de lavere Klasser lægges der Vægt paa, at Eleverne vænnes til selv at fortælle klart og flydende. — Ved en Eksamination, hvor Læreren hele Tiden maa udspørge Eleven, kan der, selv om Svarene ere rigtige, ikke gives højere Karakter end mg ÷, men saa maa Læreren paa sin Side heller ikke afbryde Elevens Fremstilling mere end nødvendig.

VI. Kl. (IV. R.) c. 100 Timer. Hele Blochs Lærebog I og II. (460 Sider) repeteres i Lektier paa c. 5 Sider. En daglig Lektie maa aldrig være over 6 Sider.

Geografi.

Forberedelseskl. Hold C. c. 70 Timer. Idet Skolen og dens nærmeste Omgivelser danne Udgangspunktet, lære Eleverne ved mundtlig Undervisning efterhaanden hele Danmark at kende og foretage paa Kortet Rejser ad de vigtigste Forbindelseslinier, hvorved de betydeligste og vigtigste Punkter i vort Fædreland fæstnes i Erindringen. Under dette Arbejde gøres Eleverne, naar Lejlighed er til det, bekendte med Verdenshjørnerne og de simpleste geografiske Begreber som Fjord, Ø, Halvø osv. ligesom der lægges megen Vægt paa Forstaaelsen af Kortet.

I. Kl. (5. U.) c. 70 Timer. Efter *Roms Geografi* (ved V. Klaussen) læses Danmark, Norge, Sverrig, Østeuropa, og de britiske Øer. — Kun Størrelserne paa Landene, Hovedstæderne og enkelte Højdepunkter læres, og disse Størrelser slaas fast ved *Sammenligning* (Vesterhavet saa stort som Tyskland, Østersøen som Sverrig, Jylland som Palæstina eller Krim osv.) De fleste af Byernes Indbyggerantal forandre sig i Løbet af Børnenes Skoletid og bør derfor ikke læres endnu.

II. Kl. (6. U.) c. 70 Timer. Efter samme Lærebog som i foregaaende Klasse læres Mellem- og Sydeuropa.

III. Kl. (I. R.) c. 70 Timer. Efter samme Lærebog: De fremmede Verdensdele. — Mundtligt gennemgaaes den alm. matematiske og fysiske Geografi.

IV. Kl. (II. R.) c. 70 Timer. — Efter *Dahlberg*: Større Lærebog i Geografi læses Europa.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i Europa.

V. Kl. (III. R.) c. 70 Timer. Efter *Dahlbergs* Lærebog læses de fremmede Verdensdele samt den matematiske og fysiske Geografi, og der lægges i endnu højere Grad end i de lavere Klasser Vægt paa Udviklingen af Elevernes geografiske Opfattelse og Forstaaelse af Aarsag og Virkning.

VI. Kl. (IV. R.) c. 70 Timer. Hele *Dahlbergs* Geografi repeteres.

Naturhistorie.

I. Kl. (5. U.) c. 70 Timer. Efter *Lütken*: Dyrerigets Naturhistorie Nr. 3 læses *Pattedyrene* (50 Sider). Hovedformaålet med Naturhistorieundervisningen er at lære Eleverne at iagttage og drage Slutninger af, hvad de se, samt give en nøjagtig Beskrivelse af det Dyr eller den Plante, de have for sig; medens

derfor alt Hukommelsesarbejde skal indskrænkes saa meget som muligt, skal Hovedvægten gennem alle Klasser lægges paa, at Eleverne selv paa Naturgenstandene kunne forevise de Forhold, hvorom der handles. —

II. Kl. (6. U.) c. 70 Timer. Efter samme Lærebog læses *Fugle, Krybdyr, Padder og Fisk* (64 Sider). Efter *Grønlund*: Mindre Lærebog i Botanik læses den almindelige Botanik (25 Sider).

III. Kl. (I. R.) c. 70 Timer. Efter de samme Lærebøger som i foregaaende Klasse læses *Leddyr, Orme, Bløddyr* og *Straaledyr* (60 Sider) samt de tokimbladede Planter (35 Sider).

IV. Kl. (II. R.) c. 70 Timer. Efter *Grønlund*: Mindre Lærebog i Botanik læses de enkimbladede, nøgenfrøede og blomsterløse Planter (20 Sider), hvorefter det Pensum, der opgives til Borgerskoleeksamen, repeteres.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i Hvirveldyrene og 25 typiske Planter af forskellige Familier samt i Menneskelegemets Bygning og Livsvirksomhed og i Hovedtrækkene af Sundhedslæren.

V. Kl. (III. R.) c. 70 Timer. Efter *Lütken*: Dyrerigetets Naturhistorie Nr. 2 læses de hvirvelløse Dyr og efter *Grønlund*: Lærebog i Botanik læses sidste Halvdel af Bogen.

VI. Kl. (IV. R.) c. 70 Timer. Begge de benyttede Lærebøger repeteres. —

Naturlære.

III. Kl. (I. R.) c. 35 Timer. Efter *Karl Schmidt*: Naturlærens Begyndelsesgrunde læses forfra til Elektricitet.

IV. Kl. (II. R.) c. 35 Timer. Samme Lærebog som i foregaaende Klasse læses ud og repeteres.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves i et af de to første og et af de to sidste af følgende 4 Afsnit: 1) Faste Legemers Ligevægt og Bevægelse, 2) Vædskers og Luftarters Ligevægt og Bevægelse, 3) Lys og Varmelære, 4) Elektricitet og Magnetisme. Skolens Bestyrer afgør hvert Aar, i hvilke to Afsnit der skal prøves.

V. Kl. (III. R.) c. 70 Timer. Efter *Ellinger*: Lærebog i Fysik læses Ligevægtslære, Bevægelseslære og Varmelære.

VI. Kl. (IV. R.) c. 70 Timer. Efter samme Lærebog som i foregaaende Klasse læses Magnetisme og Elektricitet, og hele Bogen repeteres.

Alm. Naturkundskab.

I. Kl. (5. U.) c. 35 Timer. *Juel-Hansens Robinson* læses, gennemgaaes, genfortælles og gøres til Genstand for Samtale indtil Side 146.

II. Kl. (6. U.) c. 35 Timer. Samme Læsebog som i foregaaende Klasse læses ud og repeteres, idet der ligesaa lidt i denne som i foreg. Klasse maa forlanges noget Hjemmearbejde.

III. Kl. (I. R.) c. 35 Timer. *Juel-Hansen: »Livet i Verden«* læses, gennemgaaes og genfortælles til Side 127, hvorved Eleverne blive bekendte med Molekyler og Atomer, kemiske Omdannelser og Forbindelser, Ilt, Kvælstof, Kulsyre og disse Stoffers Betydning ude i Naturen, Vanddampenes Natur, Molekylbevægelse, Varmens Forplantning, Opvarmning af Land og Vand, Lavlands- og Højlandstemperatur, Luftens Tryk, Luftstrømninger, Skydannelsen, Regn, Dug og Taage.

IV. Kl. (II. R.) c. 35 Timer. Af *Juel-Hansen: »Livet i Verden«* læses, gennemgaaes og genfortælles Side 1—30 (den kemiske Del) samt Side 128—228, hvorved Eleverne blive nøjere bekendte med det menneskelige Legeme og dets Bygning, Legemets Arbejde og Arbejdsredskaber, vore vigtigste Næringsmidler samt Hovedtrækkene af Sundhedslæren. Hverken i denne eller foregaaende Klasse maa der forlanges noget Hjemmearbejde.

V. og VI. Kl. (III. og IV. R.) tilsammen c. 70 Timer *Juel-Hansen: »Livet i Verden«* repeteres, idet der dvæles udføreligere ved de vanskeligere Steder, som de foregaaende Klasser ikke have kunnet magte. Gennemgangen af »Livet i Verden« bliver nærmest til Støtte for Undervisningen i Fysik, Zoologi, Botanik og Geografi samtidigt med, at den ved den friere men tillige dyberegaaende Behandling af Stoffet ogsaa bliver til Hjælp for Eleverne ved den skriftlige Behandling af disse Fag i den danske Stil.

Regning.

Forberedelseskl. Hold *A* (c. 175 Timer) lærer at tælle ved Hjælp af de forskellige Genstande i Klassen, Øjne, Fingre, Smaasten osv. Paa et senere Standpunkt lægges flere Genstande sammen og tælles op, hvorved Addition indøves. Ved Hjælp af Pinde i Bundter paa 10 gøres Forskellen paa Enere, Tiere og Hundreder indlysende, og Taltegnene indøves paa den store Tavle. — Paa Hold *B* (c. 175 Timer) indøves Subtraktion og Multiplikation paa samme Maade som Addition. I Slutningen

af Aaret — men først naar Addition og Subtraktion til Bunds ere forstaaede — læres den lille Additions- og Subtraktions-tabel. — Hold C (c. 175 Timer) indøver Division tilligemed Læsning af større Tal. Hele den lille Tabel læres, og der øves *megen* Hovedregning, senere Tavleregning.

I. Kl. (5. U.) c. 175 Timer. *Joakim Larsen*: Regnebog II., første Afsnit.

II. Kl. (6. U.) c. 140 Timer. *Joakim Larsen*: Regnebog II., andet Afsnit.

III. Kl. (I. R.) c. 70 Timer. *Joakim Larsen*: Regnebog III., første Afsnit.

IV. Kl. (II. R.) c. 70 Timer. *Joakim Larsen*: Regnebog III., andet Afsnit.

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves dels mundtligt dels ved tre skriftlige Opgaver inden for hele det læste Pensum. Der gives een Karakter, der regnes dobbelt.

V. og VI. Kl. (III. og IV. R.) hver c. 70 Timer. *Knud Christensen*: Regnebog for Realskoler. Af Hjemmearbejde maa der ifølge Ministeriets *Cirkulære af 5. Marts 1899* ikke gives mere, end hvad der svarer til eet Sæt Eksamensopgaver hver anden Uge.

Matematik.

III. Kl. (I. R.) c. 140 Timer. *Julius Petersen*: Kortfattet Lærebog i Plangeometri § 1—§ 36. — *Jul. Petersen*: Arithmetik I § 1—§ 53. I Begyndelsen udelukkende *mundtlig* Undervisn.

For at fremme Forstaaelsen af de matematiske Sætninger og belyse deres Betydning og indbyrdes Sammenhæng, bør der gennem alle Klasser ved den mundtlige Undervisning flittigt benyttes passende smaa Øvelseseksempler d. e. saadanne, der egne sig til Behandling paa staaende Fod. — Ifølge Ministeriets *Cirkulære af 5. Marts 1899* maa der ikke i nogen Realklasse til skriftlig Behandling i Hjemmet forelægges mere end højst 120 Opgaver i eet Skoleaar; men da samme *Cirkulære* fastsætter det samlede Antal af Hjemmeopgaver i alle Klasser til 300, vil det her ved Skolen, hvor Undervisningen i Matematik er fordelt paa 4 Aar, ikke være nødvendigt at give mere end c. 75 Opgaver i Løbet af et Aar, hvilket vil svare til c. 2 Opgaver om Ugen. Der maa under ingen Omstændighed gives mere end 3 Opgaver ugentlig, og en Del af disse bør regnes paa Skolen, dels for at formindske Elevernes Hjemmearbejde, dels for at

Læreren kan faa Lejlighed til at erfare, hvorledes de enkelte Elever arbejde, naar de selvstændigt skulle behandle en Opgave. Kan en Elev ikke løse en Opgave, kan det være begrundet i manglende Flid og Opmærksomhed hos Eleven eller i Tankeløshed og svigtende Evne, men Læreren maa ikke glemme, at det ogsaa kan bero paa en mangelfuld Gennemgang af Stoffet fra hans Side.

IV. Kl. (II. R.) c. 140 Timer. *Jul. Petersen:* Kortfattet Lærebog i Plangeometri § 37—§ 101, og samme Forfatters Arithmetik I § 53—§ 121. — 2 højst 3 skriftlige Opgaver om Ugen (se ovenfor.)

Ved Afslutningseksamen (Borgerskoleeksamen) prøves mundtligt og skriftligt inden for hele det læste Pensum. Der gives 2 Karakterer: 1 i Geometri og 1 i Arithmetik.

V. Kl. (III. R.) c. 175 Timer. *Jul. Petersen:* Lærebog i den elementære Plangeometri § 1—§ 109 — og samme Forfatters Arithmetik II. § 1—§ 43. — 2 højst 3 skriftlige Opgaver om Ugen.

VI. Kl. (IV. R.) c. 175 Timer. *Jul. Petersen:* Lærebog i den elementære Plangeometri § 110—§ 131 og samme Forfatters Arithmetik II. § 44—§ 70. — 2 højst 3 skriftlige Opgaver om Ugen.

Skrivning.

I Forberedelsesk. følges Sporskriftsystemet; i I., II. og III. Klasse benyttes dels Skrivebøger med Forskrift, dels Kollegiehefter, i hvilke Læreren skriver for. I IV. Kl. (II. R.) skrives efter Bog i en Maanedsskrivebog, der fremlægges til Afslutningseksamen.

Tegning.

I *I. Kl.* (5. U.) benyttes *Henriette Søkjær:* Børnenes Tegnebog, i *II. Kl.* (6. U.) *Grönwalds* Tegnehæfter, i *III. Kl.* (I. R.) *Andersen* og *Dahlerups* store Fortegninger, i *IV. Kl.* (II. R.) tegnes efter Klodser, Vaser eller andre Brugsgenstande. I sidstnævnte Klasse øves ogsaa geometrisk Tegning, hvortil benyttes *Wüstenberg:* Geometrisk Tegneblok I. I V. og VI. Kl. benyttes *Wüstenberg:* Geometrisk Tegneblok II.

Kvindeligt Haandarbejde.

Eleverne skulle indøves i Strikning og Beregning af Forholdene i en Strømpe, i Linnedsyning, i Lapning og i Stopning.

Kun i Strikning maa der forlanges Hjemmearbejde, dog i I. Kl. ikke over 21, i II. Kl. ikke over 35 og i de øvrige Klasser ikke over 50 Omgange om Ugen. Enhver fornuftig Moder vil forlange, at hendes Pigebørn skulle strikke, naar Tid og Lejlighed er til det, men Pligtarbejdet til Skolen maa ikke forhindre Pigerne i at komme ud i den friske Luft, og derfor maa de heller ikke fra Lærerindens Side ved Ekstrabelønninger el. lignende opmuntres til at yde mere, end hvad der er fastsat som Maksimum for Hjemmearbejdet.

Ved Afslutningseksamen i IV. Kl. (Borgerskoleeksamen) fremlægges i Skrivning, Tegning og kvindeligt Haandarbejde det sidste Aars Arbejde.

Gymnastik.

Drengene undervises i Overensstemmelse med den ældre aut. Lærebog, Pigerne efter den nye Gymnastikhaandbog. — Særlig Pigerne have øvet en Del ordnet Leg og Boldspil.

Sang.

Det af Ministeriet (21. Jan. 89) approberede Regulativ for Sangundervisningen i Realskoler følges. Af Bøger benyttes: *Carl Udsen*: Tal-Træffeøvelser og Taktøvelser, *Viggo Holm*: Nodelæsningsøvelser, *J. Ernst*: To- og trestemmige Sange samt *Den danske Skoles Sangbog*.

Et Hovedprincip for hele Undervisningen her ved Skolen bliver, at Elevernes Hjemmearbejde indskrænkes saa meget som muligt, medens baade Lærernes og Elevernes Arbejde i selve Undervisningstimerne, der praktisk set ikke ere over 45 Minutter, bliver saa intensivt som muligt. Enhver Lektie skal omhyggeligt gennemgaas, og Lærerkræfterne maa altid have for Øje, at de ikke alene ere Lærere for de velbegavede, men ogsaa for de langsommere og mere tungt begavede Elever, ligesom de stadig maa erindre, at de ere til for Elevernes Skyld og ikke omvendt.

Hvad selve Meddelelsen af Kundskabsstoffet angaar, saa maa det ikke glemmes, at det ikke i noget Fag gælder om at gøre Børnene til smaa Videnskabsmænd, men til sunde, oplyste og forstandige Mennesker, hvorfor det for Læreren ikke er nok at have de nødvendige Kundskaber i sit Fag, men fremfor alt gælder det for ham om at faa stadig

bedre Kendskab og dybere Forstaaelse af Børnenes Sjæleliv. Det røber saaledes ikke meget Kendskab til Børnepsykologien, naar en Lærer vil forlange det samme af Børnene, som han selv med stort Besvær har faaet lært til sin egen Eksamen, eller vil gøre Historie og Geografi til en Mængde Slægtregistre, Aarstal og Navne, hvorved disse Fag, der ligge saa udmærket for Børn, blive dem modbydelige, og dog er dette Fejl, som man atter og atter træffer paa. I det hele taget kan det siges, at den, der vil være en dygtig Lærer, maa stille store Fordringer til sig selv. For med Frugt at kunne irettesætte den dovne, anspore den langsomme og opmuntre den frygtsomme, maa Læreren være i Besiddelse af stor Finfølelse og Takt, som ofte først erhverves efter meget Selvarbejde. Det er en gammel Sandhed, at intet virker saa godt som det gode Eksempel, derfor kan ingen Lærer forlange af sine Elever, at de skulle være ordentlige med deres skriftlige Arbejder, naar han ikke selv behandler sine Sager med den største Omhu og Orden. Ingen Lærer bør straffe i Hidsighed, og legemlig Straf bør kun yderst sjælden anvendes, og skal der slaas, maa der kun anvendes Spanskrør. Raahed avler Raahed, og det er en Kendsgerning, at Disciplinen ofte er daarligst hos den Lærer, der prygl mest.

»*New York Association for Child Study*« forelagde for nylig 800 Elever det Spørgsmaal, af hvilke Grunde de satte Pris paa deres Yndlingslærere. Svarene (uden Navne) ere i deres Korthed gode at faa Forstand af, og indeholde ypperlige Vink:

Han er lige saa pænt paaklædt i som udenfor Skolen. — De holder af deres Elever og undervise ikke, som om Lærergerning var en ubehagelig Sysse og Elever en Samling Idioter. — Han behandler alle ens. — Han gennemgaar og forklarer Lektierne godt. — Er klar og bestemt. — Er ikke gnaven. — Kommer ikke med bidende Bemærkninger. — Bliver ikke arrig, naar man ikke kan sin Lektie. — Opmuntre en, naar man har ondt ved at finde ud af noget. — Siger: vær saa god. — Farer ikke op i Anledning af en Fejl. — Er streng, men ikke lunefuld. — Brummer ikke og kommer ikke med Spydigheder ved en lille Fejl. — De have fuldstændig Ro og Orden i Klassen, saa at man ikke bliver generet af noget, naar man bliver hørt.

Karakterer ved Skolens Afslutnings
(Borgerskol)

Elevernes Navne	Født	Fødested	Faderens Stilling	Optaget i Skolen		Religion	Dansk Stil	Mundtl. Dansk
				Tiden	Klasse			
1897:								
Vilh. Schrøder.....	13/4 82	Aversi.....	Lærer...	10/8 96	II R.	ug ÷	ug ÷	mg
Otto Hansen.....	20/2 82	Freerslev....	Hjulmand.	14/11 94	6. U.	ug.	mg +	mg
Vald. Petersen.....	31/3 83	Bregentved...	Taffeldæk.	14/11 94	6. U.	ug.	mg ÷	mg
Hans Sørensen.....	10/6 83	Førslev.....	Gaardejer.	14/11 94	6. U.	mg +	tg.	mg
Enevold Fogt.....	6/7 84	Haslev.....	Lærer....	1/4 96	I R.	mg +	g +	mg
Ejnar Hage.....	31/5 92	Slagelse.....	Proprietær	10/8 95	6. U.	ug ÷	mg ÷	g ÷
1898:								
H. Chr. Pedersen...	28/1 83	Aversi.....	Gaardejer.	10/8 97	II R.	ug.	ug ÷	ug
Ellen Marie Kruse..	30/1 85	Haslev.....	Malermest.	1/8 95	5. U.	ug.	ug.	ug-
Magda Boserup....	24/10 82	Freerslev.....	Læge.....	1/10 96	I R.	mg +	mg.	mg
Fr. Sørensen.....	24/5 83	Hjlemsømagle	Gaardejer.	1/11 97	II R.	ug ÷	mg.	mg
Ejnar Jørgensen....	2/10 83	Haslev.....	Bager.....	1/8 95	5. U.	mg.	ug ÷	mg
Agnes Boserup....	4/6 84	Freerslev.....	Læge.....	1/10 96	I R.	g +	g.	tg +
Vald. Andersen....	16/1 84	Glumsø.....	Restaurat.	14/11 94	5. U.	mg ÷	mg.	g ÷

Til at *bestaa* fordredes 90 Points og til at *bestaa* me
Cirk. af 4. Marts 1891 noget anderledes end ved almindel
mg. ? = 6 o. s. v., tg. = 2, tg. ? = ÷2, mdl. = ÷9.

Efter Bekendtg. af 30. Jan. 1899 er Karakterberegninge

samen i Konfirmationsalderen.
samen.)

	Engelsk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturlære	Aritmetik	Geometri	Regning	Tegning	Skrivning	Gymnastik	Orden	Points
+	g ÷	mg +	mg +	mg +	mg.	mg +	ug.	ug.	mg.	mg +	mg ÷	ug ÷	135
÷	mg ÷	mg +	ug ÷	mg.	mg ÷	mg +	ug.	ug ÷	mg +	mg +	ug ÷	mg.	132 ^{1/2}
+	mg.	mg +	mg +	ug ÷	mg ÷	mg +	ug.	mg +	mg.	mg.	mg ÷	mg +	129
g ÷	g +	mg ÷	mg.	mg +	mg.	ug ÷	ug ÷	ug.	g +	mg ÷	g.	mg ÷	113
g ÷	g ÷	mg.	mg.	g +	mg.	ug ÷	g.	mg ÷	g +	mg.	mg ÷	mg ÷	110 ^{1/2}
+	tg +	mg.	mg +	g.	mg.	g ÷	g ÷	g ÷	g ÷	g +	mg	g ÷	93
g.	ug ÷	ug.	ug.	ug.	ug ÷	ug ÷	ug ÷	ug.	g +	mg.	g.	mg +	145*
g.	mg +	ug ÷	ug.	ug ÷	mg.	ug ÷	ug ÷	ug.	mg ÷	ug ÷	mg +	ug ÷	147*
g ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg ÷	mg.	mg.	ug.	g +	mg.	—	mg +	118
g.	mg +	ug.	ug ÷	mg +	ug.	mg +	mg +	mg.	mg ÷	mg ÷	g +	mg +	133
g.	mg ÷	mg.	g.	mg.	mg +	mg.	mg.	ug.	mg +	mg +	mg ÷	mg +	129
÷	g +	tg.	tg.	g ÷	ug ÷	mg ÷	mg ÷	mg ÷	g +	mg.	ug ÷	mg +	96
g.	g +	g +	mg.	mg ÷	mg.	mg ÷	mg ÷	mg ÷	tg.	g.	mg +	g +	103

dmærkelse 144 Points. — Karakterberegningen var ifølge forberedelsesexamen, idet ug. = 9, ug. ? = 8, mg. = 7, karaktererne for Dansk Stil og Regning tælle dobbelt. Den samme som ved alm. Forberedelsesexamen.

Karakterer ved Skolens Afslutningseksamen
(Borgerskole)

Elevernes Navne	Født	Fødested	Faderens Stilling	Optaget i Skolen		Religion	Dansk Stil	Mundtl. Dansk	Tysk
				Tiden	Klasse				
Emanuel Hansen.	²⁴ / ₁₀ 85	Haslev	Tømrer . .	¹ / ₈ 95	4. U.	mg.	mg+	mg+	ug
Marie Larsen	²² / ₁ 75	Haslev	Husmand	¹⁹ / ₈ 98	II R.	ug÷	ug÷	mg.	ug
Karl Kristiansen . .	⁸ / ₁₁ 82	Thureby	Møller . . .	⁷ / ₁ 98	II R.	mg.	mg÷	mg÷	ug
Jens Fr. Kruse . . .	² / ₄ 86	Haslev	Maler . . .	¹⁴ / ₁₁ 94	5. U.	g÷	mg÷	mg+	m
Anna M. Hansen . .	³ / ₁₀ 84	Esbjerg	Bager	¹ / ₈ 97	6. U.	g+	g.	tg.	tg
Martin Hansen . . .	¹⁹ / ₁₀ 84	København	Grosserer	¹⁹ / ₈ 98	II R.	mg.	mg÷	mg÷	g

Efter Bekendtg. af 30. Jan. 1899 er Karakterberegning ved afslutningseksamen, og den er derfor ogsaa bleven fulgt her. Haandarbejde 82¹/₈ Points, og for at *bestaa med Udmerkelse* for Dansk Stil og Regning tælle dobbelt.

Konfirmationsalderen 1899.
(sammen.)

	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturalære	Arithmetik	Geometri	Regning	Tegning	Skrivning	Gymnastik	Orden	Haandarbejde	Points
+	g+	mg ÷	mg.	mg+	ug ÷	mg.	mg+	mg+	mg.	mg.	mg.		128
g.	mg.	ug.	mg ÷	ug ÷	mg.	ug ÷	ug ÷	—	mg+	mg.	mg.		125
÷	mg+	mg.	mg.	ug ÷	ug ÷	mg+	ug ÷	mg.	mg ÷	g ÷	mg ÷		120
+	g ÷	g ÷	g+	mg+	g+	g.	mg ÷	mg.	mg ÷	mg.	mg ÷		106 ² / ₃
÷	g.	tg.	g.	ug ÷	mg ÷	mg ÷	g+	mg ÷	g+	mg.	mg ÷	mg+	92 ² / ₃
÷	g.	g ÷	mg ÷	mg.	mg.	ug ÷	tg+	tg.	g ÷	g+	mg ÷		95 ¹ / ₃

Borgerskoleeksamen den samme som ved alm. Forbere-

For at *bestaa* kræves uden Haandarbejde 78, med
fulde henholdsvis 135 og 142²/₃ Points. — Karaktererne

Alm. Forberedelses-

Elevernes Navne	Født	Fødested	Faderens Stilling	Optaget i Skolen		Dansk Stil
				Tiden	Klasse	
Anders Andersen...	23/2 82	Troelstrup..	Gaardejer...	14/11 94	I R.	mg. ÷
Else Ulrik.....	2/5 78	Rosendal ..	Forpagter ...	10/8 96	III R.	mg.

Som beskikkede Censorer mødte Undervisningsinspektørgensk og Historie, Hr. cand. mag. *P. Foldberg* som Censor som Censor i Tysk og Hr. Adjunkt *Traustedt* som Censor

Alm. Forberedelses-

Elevernes Navne	Født	Fødested	Faderens Stilling	Optaget i Skolen		Dansk Stil
				Tiden	Klasse	
Poul Bærentzen...	25/8 82	København	Kommandør	10/8 97	III R.	mg. ÷
Otto Hansen.....	20/2 82	Freerslev...	Hjulmand...	14/11 94	6. U.	mg.
Vald. Larsen.....	20/2 80	Testrup....	Gaardejer ...	1/1 96	I R.	g.
Vald. Petersen....	31/8 83	Bregentved	Taffeldækker.	14/11 94	6. U.	g.
Vilh. Schrøder....	13/4 82	Aversi	Lærer.....	10/8 96	II R.	mg.

Som beskikkede Censorer mødte Hr. cand. mag. *P. Foldberg* fra København som Censor i Engelsk, og Hr. Adjunkt *C. C. Christensen*, Roskilde som Censor i *Boberg*, Vordingborg, Hr. Adjunkt *Götzeche*, Herlufholm, Velvilje at censurere i henholdsvis Tysk, Historie og Naturlære. Til »bestaaet« kræves 65, til »bestaaet med Udmærkelse«

Timefordeling.

(D betyder Drengene, P Piger.)

Fagene	Normalalder														Timer ialt
	7—10		10—11		11—12		12—13		13—14		14—15		15—16		
	Forb.- Kl.		5. U. I		6. U. II		I R. III		II R. IV		III R. V		IV R. VI		
	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	
Religion	2		2		2		2		2		1				11
Dansk	6		7		5		5	4	4		4		4		35
Historie	2		2		2		2		3		3		3		17
Geografi	2		2		2		2		2		2		2		14
Naturhistorie			2		2		2		2		2		2		12
Regning	5		5		4		2		2		2		2		22
Skrivning	4	3	3	2	3	2	1		1					12
Tegning			2	1	2	1	2	1	2	1	1				9
Sang	1		1		1		1		1		1				3
Gymnastik	4				4				4						16 ¹
Tysk			3		3		3		3		3		3		18
Engelsk					3		3		3		3		3		15
Alm. Natur- kundska ²			1		1		1 ³	1	1 ³	1	1		1		8
Mathematik							4		4		5		5		18
Naturlære							1		1		2		2		6
Haandarbejde	0	4	0	3	0	3	0	2	0	2				9
	26	29	34	35	34	35	35	36	35	36	34		34		225

¹ Drengene: 8 Timer, Pigerne: 8 Timer, ialt 16 Timers Gymnastik.

² i I og II læses og gennemgaaes: *Juel Hansen: Robinson*, i III—VI samme Forfatters: *Livet i Verden*.

³ I en af Drengenes Gymnastiktimer har Pigerne »Livet i Verden« og omvendt.

Lærerpersonalet.

Da Skolen oprettedes, var Undervisningsfagene væsenligst fordelt mellem min Hustru og mig. Efter 1. Marts 1895 kom Frk. *S. Hansen* til som Inspektice for Forberedelsesholdene og Lærerinde i Haandarbejde gennem hele Skolen. Da der efter Sommerferien oprettedes en ny Klasse, antoges Frk. *Carrie Lund* (etaarigt Kursus) til Lærerinde i Tysk, Dansk og Historie. Efter Sommerferien 1896 forøgedes Lærerpersonalet med Hr. Lærer *P. Petersen*. (Regning, Matematik og Fysik) og Frk. *Esther Clausen* (Tysk og Engelsk). I 1897 antoges Hr. Lærer *A. E. Thomsen* (Naturhistorie og Religion) og Hr. Lærer *Th. A. Diemer* (Regning, Matematik og Fysik), og Frk. *Marie Gulmann* traadte i Stedet for Frk. Lund, der forlod Skolen ved Sommerferiens Begyndelse. I 1898 forlod Frk. Clausen og Hr. Petersen Skolen og bleve erstattede af Frk. *Elisabeth Lasson* og Hr. Lærer *O. Sørensen*, hvilken sidste igen forlod os ved Skoleaarets Slutning 1899 og blev erstattet af Hr. Lærer *H. P. Jensen*.

Dhrr. Førstelærer *Fogt* og Lærer *K. Uglso* ved Kommuneskolen samt Hr. Lærer *Lauritsen* ved Højskolen have i de første Aar virket her ved Skolen som Timelærere henholdsvis i Sang, Regning, Engelsk og Gymnastik. I de sidste to Aar har Skolen ikke benyttet Timelærere eller Timelærerinder.

Lærerkræfterne.

(1899--1900.)

<i>Bestyreren</i> : Dansk og Geografi i IV—VI (18 T.), Alm. Naturkundskab i V og VI (2 T.) samt Tysk i II og III (6 T.)	26 Timer
Hr. <i>Th. A. Diemer</i> (eksam. Lærer), 1897: Ma- tematik i IV og VI (9 T.), Regning i I, II, IV og VI (13 T.), Fysik i IV og VI (3 T.) Alm. Naturkundskab i IV (2 T.) og Gym- nastik med alle Drengene (8 T.)	35 —

europakort uden Navne, i V. Kl. de fremmede Verdensdele. Da Kortene ere anbragte paa selvoprullende Stokke, kunne de alle anbringes paa den bedste Plads lige for Eleverne over den sorte Tavle. Af andre Anskuelsesmidler besidder Skolen en Globus, en Syngetavle, en Nodetavle, *Hirts* Bilder-*tafeln*, *Siersted*: Danske Billeder for Skole og Hjem, Billedværket »Jorden rundt«, *Haases* historiske Anskuel-*sesbilleder*, *Jacobsens* naturhistoriske Billeder, *Schuberts* Planteatlas og sammes Billeder til Dyrerigets Naturhistorie, *Zippel* og *Bollmanns* Vægbilleder af Kulturplanterne og *Fiedlers* anatomiske Tavler, hvilke sidste ere anbragte i den naturhistoriske Samling.

Med nedenstaaende Bøger, der ere anbragte i Lærerværelset og staa til Læreres og Lærerinders Disposition, er der gjort Begyndelsen til et

Haandbibliotek for Lærerpersonalet.

- 1—3. Meyer: Konversationsleksikon med Billeder og Kort.
4. Doré: Bibelen i Billeder.
5. Johannes Kok: Det hellige Land og dets Nabolande i Fortid og Nutid.
6. Matzen: Luthers lille Katekismus.
7. Joh. V. Hansen: Vejledning til Samtaler med Børn om Guds Rige.
8. Molbech: Dansk Ordbog.
- 9—14. N. M. Petersen: Den danske Literaturs Historie.
- 15—16. Borchsenius og Winkel-Horn: Hovedværker i den danske Literatur.
17. Sigurd Müller: Haandbog i den danske Literatur.
18. Matzen: Vejledning i dansk Stil.
- 19—26. And. Lütken; Opfindelsernes Bog.
- 27—32. Daa og Drolsum: Illustr. Verdenshistorie.
33. Birgitte Møller: Dyrenes Liv.
34. Löffler: Haandbog i Geografien.
35. Scharling og Falbe-Hansen: Danmark i 1890.
36. Alex. Petersen Stutnitz: Statistik.
37. Schweizer-Lerchenfeldt: Orienten.
38. Figuier: Jordkloden før Syndfloden.
39. Heegaard: Opdragelseslære.

40. Kromann: Om Maal og Midler for den højere Skoleundervisning.
41. Kirstine Frederiksen: Anskuelsesundervisning.
42. N. Zahle: Om Kvindens Uddannelse.
43. P. H. Ritter: Pædagogiske Fragmenter.
44. Fr. Thomassen: Fortegnelse over Dansk pædagogisk Literatur.
45. August Westrup: Vore Døtres Fremtid.
46. Amsinck: Lærebog i Gymnastik.
- 47—48. Ny Gymnastikhaandbog.
- 49—51. Vor Ungdom (1896—99).
- 52—54. Dansk Sundhedstidende (1896—99).
- 55—64. Naturen og Mennesket, Maanedsskrift for Naturkundskab (10 Bd. 1891—95).
- 64—79. Beretning om de særligt stillede kommunale og de private Realskoler. (1883—98).

Samtidigt er der med efterfølgende Bøger gjort Begyndelsen til en

Bogsamling for Eleverne.

1. Holberg: Peder Paars.
2. — Udvalgte Komedier.
3. Ewald, Joh.: Udvalgte Digte.
4. Wessel: Udvalgte Skrifter.
5. Olufsen: Gulddaasen.
6. Baggesen: Komiske Fortællinger.
- 7—8. — Labyrinthen I og II.
9. — Labyrinthen I og II.
10. Oehlenschläger: Aladdin.
11. — Hakon Jarl og Coreggio.
12. — Axel og Valborg. Tors Rejse.
13. — Halvhundrede udv. Digte.
14. — Aladdin og Helge.
15. — Hroars Saga og Hrolf Krake.
16. Grundtvig: Harald Blaatand og Palnatoke.
17. Ingemann: Valdemar den Store og hans Mænd.
18. — Valdemar Sejr.
19. — Erik Menveds Barndom.
20. — Kong Erik og de fredløse.
21. — Holger Danske.
22. — Eventyr og Fortællinger.